

รูปแบบการบริหารเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนอนุบาล ประจำจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*

A Management Model for Enhancing Morality and Ethics among Students in Provincial Kindergartens in Northeastern Thailand

¹ประจวบ ศิริภักดิ์ และ สุธรรม ธรรมทัศนานนท์

¹Prachuap Siripak and Sutum Tummatasananon

วิทยาลัยบัณฑิตศึกษาด้านการจัดการ มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตขอนแก่น

Graduate College of Management, Sripatum University Khon Kaen Campus, Thailand.

¹Corresponding Author's Email: siriphakprachuab@gmail.com

บทคัดย่อ

งานวิจัยและพัฒนานี้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยแบ่งขั้นตอนการวิจัยเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้ 1) การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน เลือกแบบเจาะจง กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู จำนวน 325 คน โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น และกลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการศึกษาแนวทางการพัฒนารูปแบบ ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 6 คน เลือกแบบเจาะจง 2) การสร้างรูปแบบฯ กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน เลือกแบบเจาะจง 3) การทดลองใช้รูปแบบฯ กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ครู จำนวน 50 คน โดยสมัครใจ และ 4) การประเมินรูปแบบฯ กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ครู จำนวน 50 คน เลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถามสภาพปัจจุบัน มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .91 สภาพที่พึงประสงค์ ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .92 แบบสัมภาษณ์ ประเด็นการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ แบบสอบถามความเป็นไปได้ แบบทดสอบแบบสอบถามพฤติกรรม แบบสอบถามความเหมาะสมและความเป็นประโยชน์ และแบบสอบถามความพึงพอใจ สถิติที่ใช้ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความต้องการจำเป็น

ผลการวิจัย พบว่า 1) ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานสำหรับสร้างรูปแบบการบริหารเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า สภาพปัจจุบัน อยู่ในระดับปานกลาง สภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับมากที่สุด และความต้องการจำเป็นลำดับที่ 1 ด้านการมีจิตสาธารณะ 2) ผลการสร้างรูปแบบการบริหารเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า ประกอบด้วย 5 ส่วน ได้แก่ หลักการและวัตถุประสงค์ วิธีดำเนินการ กลไกการบริหาร แนวทางการประเมิน และเงื่อนไขความสำเร็จ ผลการประเมินความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากที่สุด 3) ผลการทดลองใช้รูปแบบ พบว่า คะแนนประเมินความรู้และระดับพฤติกรรมหลังการพัฒนาสูงกว่าก่อนการพัฒนา และ 4) ผลการประเมินรูปแบบ พบว่า ด้านความเหมาะสมและด้านความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด และระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: รูปแบบ; การบริหาร; การเสริมสร้าง; คุณธรรมจริยธรรม

Abstract

The main objective of this research article was to develop a management model for enhancing morality and ethics among students in provincial kindergarten schools in Northeastern Thailand. The research was conducted in four phases: 1) studying the basic information, in which the key informants consisted of nine experts selected through purposive sampling, while the sample group for investigating the current and desired conditions included 325 school administrators and teachers selected through stratified random sampling, and the informants for identifying development guidelines were six experts selected purposively; 2) constructing the model, with nine experts as key informants selected through purposive sampling; 3) implementing the model with a target group of 50 volunteer teachers; and 4) evaluating the model, with 50 teachers purposively selected as informants. The research instruments included a questionnaire on the current condition (reliability = .91), a questionnaire on the desired condition (reliability = .92), interview forms, expert panel discussion topics, a feasibility questionnaire, a test, behavior observation forms, a questionnaire on propriety and utility, and a satisfaction questionnaire. The data were analyzed using percentage, mean, standard deviation, and the priority needs index.

The findings of the study revealed that: 1) the analysis of basic information for developing a management model to enhance morality and ethics among students in provincial kindergarten schools in Northeastern Thailand indicated that the current condition was at a moderate level, the desired condition was at the highest level, and the top-priority need was fostering a sense of public-mindedness; 2) the developed management model consisted of five components, namely principles and objectives, implementation methods, administrative mechanisms, evaluation guidelines, and conditions for success, with feasibility assessed at the highest level; 3) the trial implementation of the model showed that post-development knowledge and behavioral scores were higher than pre-development scores; and 4) the evaluation of the model indicated that both propriety and utility were at the highest level, and participants' satisfaction was also rated at the highest level.

Keywords: Model; Management; Enhancement; Morality and Ethics

บทนำ

การเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนควรเริ่มต้นจากการปลูกฝังพฤติกรรมเชิงคุณธรรมจริยธรรมที่เป็นรูปธรรมก่อนเพื่อให้สามารถสังเกตและติดตามผลได้ง่าย เช่น ความมีวินัย ความรับผิดชอบ และความประหยัดซึ่งคุณสมบัตินี้เป็นคุณธรรมจริยธรรมเริ่มต้นที่จะนำไปสู่คุณธรรมข้ออื่น ๆ โดยเฉพาะความมีวินัยถือเป็นจริยธรรมที่น่าพาให้บุคคลต่าง ๆ ประสบความสำเร็จในหน้าที่การงานและมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นการที่คนมีวินัยคือการกระทำ ตามกรอบ ตามกฎกติกา ตามกฎหมายรวมทั้งขนบธรรมเนียมประเพณีต่าง ๆ ซึ่งเมื่อประพฤติตามแล้วย่อมนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมให้ดีขึ้นได้การที่บุคคลแต่ละคนเป็นผู้ที่มีระเบียบวินัยที่ดี รู้และปฏิบัติตามกฎกติกาของสังคมเป็นอย่างดีสิ่งเหล่านี้สามารถชี้ให้เห็นได้ว่าผู้นั้นมีความรับผิดชอบที่ดีอีก

ด้วยเช่นกันส่วนความประหยัถือเป็นคุณธรรมที่จำเป็นเนื่องจากปัจจุบันประชากรในชาติต่างต้องดิ้นรนเพื่อให้มีคุณภาพชีวิตและฐานะทางเศรษฐกิจที่ดี ดังนั้นต้องอาศัยความประหยัถือเป็นจุดเริ่มต้นในการสร้างฐานะเพื่อไม่ให้นักเรียนหันไปสร้างความร่ำรวยโดยวิธีการทุจริตหรือทำในสิ่งที่ผิดกฎหมายและศีลธรรมเมื่อบุคคลได้รับการปลูกฝังทางด้านคุณธรรมจริยธรรมที่เป็นรูปธรรมเป็นอย่างดีแล้วสิ่งที่สำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่านี้คือการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมที่เป็นนามธรรมซึ่งเป็นสิ่งที่ชี้ให้เห็นว่าบุคคลนั้นเป็นผู้ได้รับการขัดเกลาทางด้านจิตใจมาเป็นอย่างดีแล้วพร้อมที่จะสร้างสรรค์จรจรงคุณธรรมและช่วยเหลือสังคมอยู่เสมอ เช่น ความซื่อสัตย์และความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เป็นต้น จึงกล่าวได้ว่าการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนมีความจำเป็นที่ต้องเริ่มดำเนินการตั้งแต่ระดับโรงเรียน ระดับครอบครัวเป็นต้นไปจนกระทั่งถึงระดับประเทศชาติที่จะต้องร่วมมือกันเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนให้ปรากฏโดยเร็ว (Office of the National Education Commission, 2009) โดยองค์ประกอบของคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน ประกอบด้วย 5 ด้าน ดังนี้ 1) ความซื่อสัตย์สุจริต 2) ความรับผิดชอบ 3) ความกตัญญูกตเวที 4) ความพอเพียง และ 5) ปฏิบัติตนเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม (Charoenwongsak, 2003; Office of Academic Studies and Educational Standards, 2009; Siladet, 2009) ทั้ง 5 ประการดังกล่าวเป็นสิ่งที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องให้ความสำคัญและผลักดันส่งเสริมให้คุณลักษณะเกิดขึ้นกับตัวของนักเรียนโดยการสร้างความเข้าใจให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้มีหน้าที่โดยตรงในการจัดการเรียนการสอนให้แก่แก่นักเรียนได้สอดแทรกและจัดกิจกรรมให้เกิดคุณลักษณะและพฤติกรรมที่พึงประสงค์

สภาพปัญหาด้านการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทางเทคโนโลยีทำให้ประเทศไทยต้องเร่งพัฒนาตนเองเพื่อให้ทันการเปลี่ยนแปลงและสามารถแข่งขันกับนานาชาติได้ เกิดการมุ่งแสวงหาผลประโยชน์ให้กับตนเองมากกว่าส่วนรวม ขาดคุณธรรมจริยธรรมขาดสมดุลทางด้านจิตใจและวัตถุโดยมีความโน้มเอียงไปนิยมวัตถุมากกว่าจิตใจมากขึ้น (Suthirat, 2009) การเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม จิตสาธารณะพัฒนามาจากความรู้ ความคิดประสบการณ์ทางสังคม การอบรม สั่งสอนและการมีปฏิสัมพันธ์กันในครอบครัวหรือสังคมทำให้เกิดความรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนเองและการปฏิบัติตนเพื่อประโยชน์ส่วนรวม (Siha et al. 2009) จึงต้องได้รับการพัฒนาให้นักเรียนเกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในด้านคุณธรรม จริยธรรม ประกอบด้วย 1) ด้านความซื่อสัตย์สุจริต 2) ด้านความรับผิดชอบ 3) ด้านความพอเพียง 4) ด้านความกตัญญู และ 5) ด้านมีจิตสาธารณะ

จากปัญหาและความสำคัญของปัญหาการบริหารจัดการโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา ดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยในฐานะผู้บริหารสถานศึกษาผู้ที่มีบทบาทหน้าที่ในการบริหารจัดการสถานศึกษาตระหนักถึงความสำคัญของการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนจึงต้องการแก้ปัญหาและการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา ให้มีกลยุทธ์ที่วิธีปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมและพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยนวัตกรรมการศึกษาที่มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลอย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานสำหรับสร้างรูปแบบการบริหารเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
2. เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
3. เพื่อทดลองใช้รูปแบบการบริหารเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

4. เพื่อประเมินรูปแบบการบริหารเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) มีการดำเนินการวิจัย 4 ขั้นตอนตามวัฏจักรประสงค์การวิจัย ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาข้อมูลพื้นฐานสำหรับสร้างรูปแบบการบริหารเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

1.1 การศึกษาเอกสาร ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน (Charoenwongsak, 2003; Teachers Council Secretariat Office, 2015; Fleming, 2001)

1.2 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

1) ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 20 โรงเรียน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 81 คน และครู จำนวน 1,634 คน รวมจำนวน 1,715 คน

2) กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 14 คน และครู จำนวน 311 คน รวมจำนวน 325 คน โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random sampling)

1.3 การศึกษาแนวทางการพัฒนารูปแบบการบริหารเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู จำนวน 6 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แบบสอบถามสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ แบบสอบถามสภาพปัจจุบันมีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.91 มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ อยู่ระหว่าง 0.58-0.88 แบบสอบถามสภาพที่พึงประสงค์มีความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.92 มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ อยู่ระหว่าง 0.58-0.89 และ 2) แบบสัมภาษณ์ มีค่าความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา (ค่า IOC) อยู่ในช่วงระหว่าง 0.80-1.00

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างรูปแบบการบริหารเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

2.1 ยกร่างรูปแบบการบริหารเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผู้วิจัยเป็นผู้ร่างเองโดยใช้ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาในขั้นตอนที่ 1

2.2 ตรวจสอบยืนยันและประเมินรูปแบบการบริหารเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้วยวิธีการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship)

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แบบสัมภาษณ์ประเด็นการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ มีค่าความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา (ค่า IOC) อยู่ในช่วงระหว่าง 0.80-1.00 และ 2) แบบสอบถามความเป็นไปได้ เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) และแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ค่าความตรงด้านเนื้อหา (ค่า IOC) อยู่ในช่วงระหว่าง 0.80-1.00

ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้รูปแบบการบริหารเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ผู้วิจัยขอหนังสือจากวิทยาลัยบัณฑิตศึกษาด้านการจัดการ มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตขอนแก่น ถึงกลุ่มเป้าหมาย เพื่อเข้าร่วมพัฒนาตามรูปแบบการบริหารเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผู้วิจัยและผู้ช่วยผู้วิจัยดำเนินการฝึกอบรมและนิเทศติดตามประเมินผลตามกรอบระยะเวลาที่กำหนด กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ครู จำนวน 50 คน โดยสมัครใจ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 1) แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจ มีลักษณะเป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือก ค่าความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา (ค่า IOC) อยู่ในช่วงระหว่าง 0.80-1.00 และ 2) แบบสังเกตพฤติกรรม มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ค่าความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา (ค่า IOC) อยู่ในช่วงระหว่าง 0.80-1.00

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินรูปแบบการบริหารเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ผู้วิจัยขอหนังสือจากวิทยาลัยบัณฑิตศึกษาด้านการจัดการ มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตขอนแก่น ถึงกลุ่มเป้าหมาย เพื่อเข้าร่วมพัฒนาตามรูปแบบการบริหารเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผู้วิจัยและผู้ช่วยผู้วิจัยดำเนินการฝึกอบรมและนิเทศติดตามประเมินผลกลุ่มเป้าหมายครู จำนวน 50 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) (ที่เข้ารับการพัฒนาตามรูปแบบฯ)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แบบประเมินความเหมาะสม และความเป็นประโยชน์ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ค่าความตรงด้านเนื้อหา (ค่า IOC) อยู่ในช่วงระหว่าง 0.80-1.00 และ 3) แบบประเมินความพึงพอใจ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ค่าความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา (ค่า IOC) อยู่ในช่วงระหว่าง 0.80-1.00

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์การวิจัยที่ 1 เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานสำหรับการสร้างรูปแบบการบริหารเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิจัยดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และค่าความต้องการจำเป็นโดยรวมรายด้าน

รายการ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI (I-D) D	ลำดับ
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการดำเนินงาน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการดำเนินงาน		
1. ด้านความซื่อสัตย์สุจริต	3.24	0.52	ปานกลาง	4.68	0.50	มากที่สุด	0.441	2
2. ด้านความรับผิดชอบ	3.31	0.53	ปานกลาง	4.64	0.50	มากที่สุด	0.401	3
3. ด้านความพอเพียง	3.41	0.53	ปานกลาง	4.55	0.52	มากที่สุด	0.334	5
4. ด้านความกตัญญู	3.33	0.52	ปานกลาง	4.60	0.52	มากที่สุด	0.383	4
5. ด้านการมีจิตสาธารณะ	3.18	0.53	ปานกลาง	4.70	0.50	มากที่สุด	0.481	1
โดยรวม	3.29	0.53	ปานกลาง	4.63	0.51	มากที่สุด	0.407	

จากตาราง 1 สภาพปัจจุบันโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.29$, S.D. = 0.53) สภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.63$, S.D. = 0.51) ลำดับความต้องการจำเป็น เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 ด้านการมีจิตสาธารณะ ($PNI_{\text{modified}} = 0.481$) ลำดับที่ 2 ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ($PNI_{\text{modified}} = 0.441$) ลำดับที่ 3 ด้านความรับผิดชอบ ($PNI_{\text{modified}} = 0.401$) ลำดับที่ 4 ด้านความกตัญญู ($PNI_{\text{modified}} = 0.383$) และลำดับที่ 5 ด้านความพอเพียง ($PNI_{\text{modified}} = 0.334$) ตามลำดับ

วัตถุประสงค์การวิจัยที่ 2 เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการประเมินความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน

รายการ	ความเหมาะสม			ผลการประเมิน
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	
ส่วนที่ 1 หลักการและวัตถุประสงค์	4.66	0.51	มากที่สุด	เป็นไปได้
ส่วนที่ 2 วิธีดำเนินการ	4.62	0.50	มากที่สุด	เป็นไปได้
ส่วนที่ 3 กลไกการบริหาร	4.71	0.51	มากที่สุด	เป็นไปได้
ส่วนที่ 4 แนวทางการประเมิน	4.64	0.51	มากที่สุด	เป็นไปได้
ส่วนที่ 5 เงื่อนไขความสำเร็จ	4.69	0.50	มากที่สุด	เป็นไปได้
โดยรวม	4.66	0.51	มากที่สุด	เป็นไปได้

จากตาราง 1 ผลการประเมินความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน ด้านเป็นไปได้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.67$, S.D. = 0.51) พิจารณารายด้านพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดทุกส่วนถือว่ามีความเป็นไปได้ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ คือ กลไกการบริหาร ($\bar{X} = 4.71$, S.D. = 0.51) เงื่อนไขความสำเร็จ ($\bar{X} = 4.69$, S.D. = 0.50) หลักการและวัตถุประสงค์ ($\bar{X} = 4.66$, S.D. = 0.51) แนวทางการประเมิน ($\bar{X} = 4.64$, S.D. = 0.51) และวิธีดำเนินการ ($\bar{X} = 4.62$, S.D. = 0.50) ตามลำดับ

วัตถุประสงค์การวิจัยที่ 3 เพื่อทดลองใช้รูปแบบการบริหารเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิจัยพบว่า

3.1 กลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการ คະแนนประเมินความรู้หลังการเข้าร่วมพัฒนา ($\bar{X} = 18.54$) สูงกว่าคะแนนประเมินความรู้ก่อนการเข้าร่วมพัฒนา ($\bar{X} = 10.74$)

3.2 ผลการสังเกตพฤติกรรมการพัฒนาตามรูปแบบการบริหารเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน ก่อนและหลังการพัฒนา โดยรวมรายด้าน ก่อนการพัฒนาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.31$, S.D. = 0.51) และหลังการพัฒนาอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.66$, S.D. = 0.52) สรุปได้ว่า ระดับพฤติกรรมหลังการพัฒนาสูงกว่าก่อนการพัฒนา และผ่านเกณฑ์การประเมินทุกหน่วยการพัฒนา

วัตถุประสงค์การวิจัยที่ 4 เพื่อประเมินรูปแบบการบริหารเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิจัยพบว่า ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการประเมินมาตรฐานความถูกต้องและมาตรฐานความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม

รายการ	ความเหมาะสม			ความเป็นประโยชน์		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ส่วนที่ 1 หลักการและวัตถุประสงค์	4.62	0.51	มากที่สุด	4.64	0.50	มากที่สุด
ส่วนที่ 2 วิธีดำเนินการ	4.72	0.51	มากที่สุด	4.77	0.51	มากที่สุด
ส่วนที่ 3 กลไกการบริหาร	4.65	0.52	มากที่สุด	4.68	0.51	มากที่สุด
ส่วนที่ 4 แนวทางการประเมิน	4.76	0.51	มากที่สุด	4.84	0.50	มากที่สุด
ส่วนที่ 5 เงื่อนไขความสำเร็จ	4.79	0.51	มากที่สุด	4.82	0.50	มากที่สุด
โดยรวม	4.71	0.51	มากที่สุด	4.75	0.50	มากที่สุด

จากตารางที่ 3 ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่าด้านความเหมาะสม โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.61$, S.D. = 0.51) ด้านความเป็นประโยชน์ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.75$, S.D. = 0.50)

ผลการประเมินระดับความพึงพอใจต่อรูปแบบการบริหารเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.69$, S.D. = 0.50)

องค์ความรู้ใหม่

ผู้วิจัยขอสรุปองค์ความรู้จากวิจัยเป็นโมเดลรูปแบบการบริหารเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ดังนี้

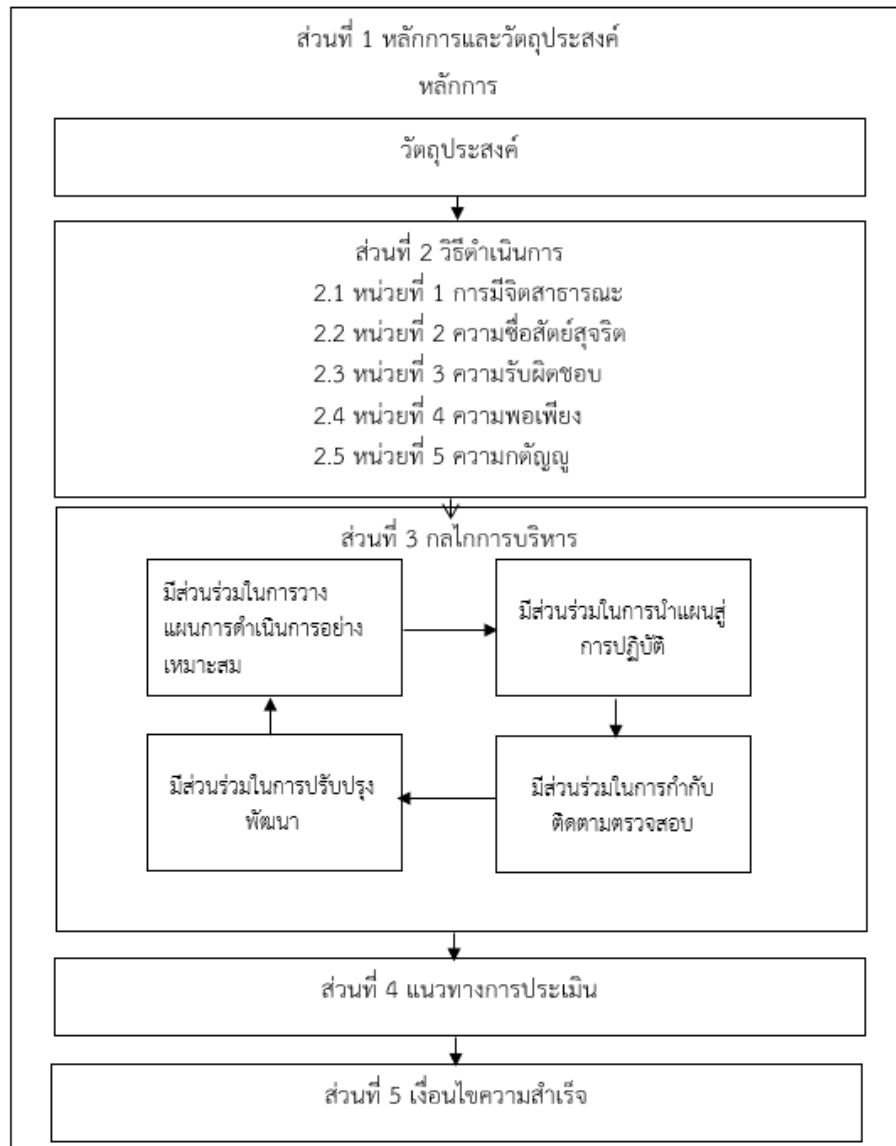

Figure 1: The New Body of Knowledge

จากภาพที่ 1 ข้อค้นพบที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้แสดงให้เห็นว่ารูปแบบการบริหารเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่าประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการและวัตถุประสงค์ 2) วิธีดำเนินการ ประกอบด้วย 5 หน่วย ดังนี้ หน่วยที่ 1 การมีจิตสาธารณะ หน่วยที่ 2 ความซื่อสัตย์สุจริต หน่วยที่ 3 ความรับผิดชอบ หน่วยที่ 4 ความพอเพียง หน่วยที่ 5 ความกตัญญู 3) กลไกการบริหาร 4) แนวทางการประเมิน และ 5) เงื่อนไขความสำเร็จ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับค่านิยมของนักเรียน ครูต้องปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่อย่างเต็มที่ในการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน สถานศึกษาต้องมีเครือข่ายที่หลากหลายในการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน และผู้ปกครองต้องให้ความร่วมมือในการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัย เรื่อง รูปแบบการบริหารเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อภิปรายผล ได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานสำหรับสร้างรูปแบบการบริหารเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อภิปรายผลดังนี้

1.1 สภาพปัจจุบันของการบริหารเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลพื้นฐานทั้งองค์ประกอบตัวบ่งชี้ผ่านการตรวจสอบยืนยันความเหมาะสมจากผู้ทรงคุณวุฒินำมากำหนดนิยามศัพท์เฉพาะแล้วนำมาสร้างแบบสอบถามสภาพปัจจุบันเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณจากกลุ่มตัวอย่างจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับปานกลางแสดงให้เห็นว่าการกวดขันและการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมแก่นักเรียนยังต้องมีการบริหารที่มีรูปแบบที่ชัดเจนเป็นรูปธรรมเพราะคุณธรรมจริยธรรมเป็นหลักการพื้นฐานในอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข ดังที่ Piaget (1997) ได้นำเสนอว่า คุณธรรมจริยธรรมมีความสำคัญ คือเป็นเสมือนขุมความรู้หรือปัญญาธรรม เป็นหลักการระบบความเชื่อ ที่คนได้รวบรวมสะสมจากประสบการณ์อันยาวนาน และได้ถูกถ่ายทอดสืบต่อกันมา และสร้างสรรค์ขึ้นใหม่อย่างแยบยลและกลมกลืนกัน การสั่งสอน อบรม บ่มนิสัย ซึ่งคนส่วนใหญ่ยอมรับได้ในเงื่อนไขที่ไม่มีความขัดแย้งกัน มีความเป็นอุดมคติและพันธะทางจริยธรรม จึงเป็นการเคารพต่อสิทธิของบุคคลอย่างเสมอภาคกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ Srichai (2022) ได้วิจัยเรื่องการพัฒนาารูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขาร่วมกับแนวคิดจิตตปัญญาศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะของความเป็นพลเมืองดีสำหรับนักเรียนประกาศนียบัตรวิชาชีพสภาพัฒนาและความต้องการในการจัดการเรียนการสอนวิชาหน้าที่พลเมืองและศีลธรรมของครูผู้สอนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขาร่วมกับแนวคิดจิตตปัญญาศึกษา พบว่า ครูมุ่งเน้นให้ความรู้เนื้อหาแก่นักเรียนโดยวิธีการสอนแบบการบรรยาย ซึ่งขาดความหลากหลายในกระบวนการเรียนรู้ต่อนักเรียน เน้นให้มีการสอนเสร็จภายในชั่วโมงของการจัดการเรียนรู้สถาบันอาชีวศึกษาอยู่ใจกลางเมือง จึงทำให้มีเสียงรบกวนขณะที่ครูผู้สอนทำการจัดการเรียนรู้ให้กับนักเรียน ด้านคุณลักษณะของความเป็นพลเมืองดีนักเรียนขาดพฤติกรรมของความเป็นพลเมืองดีและขาดความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ของตนเอง ขาดศีลธรรมที่ควรปฏิบัติต่อตนเองและสถานศึกษา

1.2 สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ผู้วิจัยได้ศึกษาสภาพที่พึงประสงค์โดยใช้ข้อมูลจากองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ที่สร้างมาจากนิยามศัพท์เฉพาะเช่นเดียวกันกับสภาพที่พึงประสงค์ นำไปเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณจากกลุ่มตัวอย่างและนำมาวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุดแสดงให้เห็นว่า การปลูกฝังให้นักเรียนในโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีคุณธรรมจริยธรรมมีความพึงประสงค์จะเกิดขึ้น ด้วยคุณธรรมจริยธรรมเป็นบรรทัดฐานทางสังคมที่จะอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขมีจิตใจอ่อนโยนโอบอ้อมอารีซึ่งกันและกัน และนักเรียนในระดับประถมศึกษาเป็นนักเรียนที่จะเติบโตไปเป็นอนาคตที่ดีของสังคมในวันข้างหน้าที่ต้องปลูกฝังให้มีคุณธรรมจริยธรรม ดังที่ Office of the National Education Commission (2009) ได้เสนอว่า การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมที่เป็นนามธรรมซึ่งเป็นสิ่งที่ชี้ให้เห็นว่าบุคคลนั้นเป็นผู้ได้รับการขัดเกลาทางด้านจิตใจมาเป็นอย่างดีแล้วพร้อมที่จะสร้างสรรค์จรโลงคุณธรรมและช่วยเหลือสังคมอยู่เสมอ เช่น ความซื่อสัตย์และความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เป็นต้น จึงกล่าวได้ว่าการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องเริ่มดำเนินการตั้งแต่ระดับโรงเรียน ระดับครอบครัวเป็นต้นไปจนกระทั่งถึงระดับประเทศชาติที่จะต้องร่วมมือกันเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนให้ปรากฏโดยเร็ว สอดคล้องกับงานวิจัยของ Jabit (2016) ได้วิจัย

เรื่องการพัฒนากลยุทธ์การบริหารจัดการโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อสนับสนุนการเสริมสร้างคุณลักษณะนักเรียนสำหรับสังคมยุคใหม่ ผลการวิจัยพบว่า สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด

1.3 ลำดับความต้องการจำเป็นของการบริหารเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ลำดับที่ 1 มีจิตสาธารณะ ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ผู้วิจัยได้ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ นำมาวิเคราะห์ค่าความต้องการจำเป็น พบว่าด้านการมีจิตสาธารณะอยู่ในอันดับ 1 แสดงให้เห็นว่า การมีจิตสาธารณะในโรงเรียนหรือในสังคมเป็นสิ่งที่จำเป็นต้องปลูกฝังให้นักเรียนมีอย่างเร่งด่วน เพราะจะเป็นการยังสังคมให้น่าอยู่มีการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน มีน้ำใจต่อกัน และเป็น การปลูกฝังให้นักเรียนได้ช่วยเหลือผู้อื่นโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน ดังที่ Oslon (1999) ได้เสนอว่าการมีจิตสาธารณะ เป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งที่จะกำจัดความเห็นแก่ตัวของคนในสังคม เกิดขึ้นจากสำนึกส่วนบุคคลจากสติปัญญาสูงงานที่ยิ่งใหญ่ของการเข้าใจถึงประสบการณ์และความพยายามนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ Public Consciousness เป็นงานอาสาสมัคร ไม่ใช่ธุรกิจและเป็นการทำให้พื้นที่ของสาธารณะหรือของสังคมอยู่เหนือความต้องการส่วนบุคคลอย่างแท้จริงสอดคล้องกับงานวิจัยของ Thongsuk (2017) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า ระดับความต้องการจำเป็นมากที่สุด คือ ด้านความรับผิดชอบ

2. ผลการสร้างรูปแบบการบริหารเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วย 5 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 หลักการและวัตถุประสงค์ ส่วนที่ 2 วิธีดำเนินการ ประกอบด้วย 5 หน่วย ดังนี้ หน่วยที่ 1 การมีจิตสาธารณะ หน่วยที่ 2 ความซื่อสัตย์สุจริต หน่วยที่ 3 ความรับผิดชอบ หน่วยที่ 4 ความพอเพียง หน่วยที่ 5 ความกตัญญู ส่วนที่ 3 กลไกการบริหาร ส่วนที่ 4 แนวทางการประเมิน และส่วนที่ 5 เงื่อนไขความสำเร็จ ผลการประเมินความถูกต้องและความเป็นไปได้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนทั้งเชิงปริมาณจากการศึกษาสภาพปัจจุบันสภาพที่พึงประสงค์นำมาวิเคราะห์หาลำดับความต้องการจำเป็นในการสร้างรูปแบบสำหรับการบริหารเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมแก่นักเรียน และเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ อีกทั้งผ่านกระบวนการตรัสถามถึงผู้เชี่ยวชาญเพื่อให้ได้รูปแบบตามหลักวิชาการที่ถูกต้องมีความเป็นไปได้ ดังที่ Keeves (1988) กล่าวถึง องค์ประกอบของรูปแบบ สรุปได้ว่าประกอบด้วยส่วนต่าง ๆ ดังนี้ ส่วนนำ ได้แก่ สภาพแวดล้อม หลักการแนวคิด วัตถุประสงค์ ผลลัพธ์ ตลอดจนการรวบรวมปัญหา ซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาเป็นอันดับแรก นำไปสู่การทำนาย (Prediction) และการทดสอบ การจัดร่างโครงสร้าง วิธีดำเนินงาน ต้องมีความสัมพันธ์เชิงเหตุผล (Causal Relationship) ซึ่งสามารถใช้อธิบายปรากฏการณ์นั้น ๆ ได้ การนำไปทดลองเพื่อเปรียบเทียบผลการนำไปใช้ ทำให้มีการปรับปรุงคุณภาพในการปฏิบัติงานซึ่งมี 2 ลักษณะ คือ การทดลองย้อนหลังโดยใช้ข้อมูลย้อนกลับ และการทดลองใช้ในปัจจุบัน และมีเงื่อนไข หรือ มองเห็นภาพแห่งความสำเร็จ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Haseesuk (2022) ได้วิจัยเรื่อง รูปแบบการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดเข้าใจเข้าถึงพัฒนาของโรงเรียนบ้านเมืองแก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดเข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ประกอบด้วย 5 ส่วน ดังนี้ 1) หลักการและวัตถุประสงค์ 2) เนื้อหาของรูปแบบ มี 3 หน่วย ได้แก่ (1) เข้าใจ (2) เข้าถึง และ (3) พัฒนา 3) กลไกของรูปแบบ 4) การประเมินผล และ 5) เงื่อนไขความสำเร็จ ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด

3. ผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อภิปรายผลดังนี้

3.1 คะแนนประเมินความรู้หลังการเข้าร่วมพัฒนา สูงกว่าคะแนนประเมินความรู้ก่อนการเข้าร่วมพัฒนา ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ผู้วิจัยได้สร้างรูปแบบการบริหารเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จากข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพผ่านกระบวนการตรวจสอบยืนยันโดยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ นำมาสร้างคู่มือและเชิญวิทยากรที่มีความรู้ความสามารถมาประชุมเชิงปฏิบัติการมีการวัดความรู้ความเข้าใจโดยใช้แบบทดสอบทำให้ทราบว่าผู้เข้ารับการพัฒนาโดยสมัครใจทั้ง 50 คน มีความรู้ความเข้าใจหลังการพัฒนาสูงขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ Robinson (2015) ได้วิจัยเรื่อง การให้ความหมายของความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนศึกษาศาสตรระดับมหาวิทยาลัยในประเทศอังกฤษ โดยกำหนดความหมายความเป็นพลเมืองดีผ่านคำว่า เยาวชนสิ่งแวดล้อม (Environmental Citizenship) ที่หมายถึงนักศึกษาที่มีแนวทางปฏิบัติตนที่แสดงถึงความรับผิดชอบและคำนึงถึงการกระทำที่เป็นคุณประโยชน์ต่อสิ่งแวดล้อมรอบมหาวิทยาลัยเพื่อนำไปสู่สังคมที่ยั่งยืน การให้ความหมายความเป็นพลเมืองดีผ่านแนวคิดทางสิ่งแวดล้อมในระดับอุดมศึกษา เพราะการศึกษาในระดับอุดมศึกษามีบทบาทต่อการผลิตความรู้เพื่อยกระดับสังคมแบบยั่งยืนผ่านการฝึกทักษะแก่นักศึกษา ทั้งนี้เพราะในช่วงวัยของนักศึกษาจะมีความซาบซึ้งและต้องการค้นหารูปแบบการดำเนินชีวิตที่มีผลต่อการก้าวผ่านไปสู่สังคมที่ยั่งยืนให้ประสบผลมากที่สุด ดังนั้นจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องปลูกฝังประสบการณ์เพื่อสร้างคุณลักษณะที่ดีและยั่งยืนให้แก่ศึกษาในระดับอุดมศึกษา

3.2 ระดับพฤติกรรมหลังการพัฒนาสูงกว่าก่อนการพัฒนา ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ผู้วิจัยได้นำรูปแบบการบริหารเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่ผ่านการตรวจสอบยืนยันจากผู้ทรงคุณวุฒิมาใช้ในสถานการณ์จริง มีขั้นตอนการพัฒนาตั้งแต่การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรม การปฏิบัติจริงในวิถีชีวิตในโรงเรียนตามขั้นตอนอย่างเข้มข้นมีการนิเทศกำกับติดตามอย่างจริงจังทำให้พฤติกรรมของผู้สมัครใจเข้ารับการพัฒนาเป็นไปในทางที่พึงประสงค์ ดังที่ Office of the Basic Education Commission (2019) ได้เสนอว่าการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ซึ่งเป็นยุทธศาสตร์ที่เน้นการวางรากฐานการพัฒนาประชากรวัยเรียนทุกคน ทุกช่วงวัยตั้งแต่ช่วงปฐมวัย ประถมศึกษา และมัธยมศึกษา ผู้เรียนที่มีความต้องการดูแลเป็นพิเศษ ให้มีความรู้เป็นคนดี มีวินัย เรียนรู้ได้ด้วยตนเองมีความสามารถในการวางแผนชีวิตและการวางแผนทางการเงินที่เหมาะสม สามารถดำรงชีวิตอย่างมีคุณค่าโดยการพัฒนาระบบการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงศตวรรษที่ 21 และครูบุคลากรทางการศึกษาเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการพัฒนา ทรัพยากรมนุษย์ให้คนไทยเป็นคนดีคนเก่ง มีคุณภาพ พร้อมสำหรับวิถีชีวิตในศตวรรษที่ 21 สอดคล้องกับงานวิจัยของ Stolte, Isenbarger, and Cohen (2016) ได้วิจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในเรื่องความเป็นพลเมืองซึ่งเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติและปฏิสัมพันธ์ของความเป็นพลเมือง โดยนำมาปรับใช้ในห้องเรียน ซึ่งคาดว่าจะอาจจะมีผลต่อการพัฒนานักเรียน การศึกษานี้ได้ใช้แบบสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วมเพื่อเป็นเครื่องมือศึกษาความเป็นพลเมือง เพื่อการสร้างหลากหลายของบุคคลในห้องเรียน (CIVICS) ทั้ง 4 รูปแบบ ได้แก่ การวางแผนบทเรียนและการใช้งานการโต้ตอบในชั้นเรียน การมีส่วนร่วมของนักเรียนและการเสริมสร้างศักยภาพของพลเมือง โดยจะรวมการรับรู้และการมีส่วนร่วมของนักเรียนด้วยความสนใจที่ว่าชั้นเรียนจะส่งเสริมอย่างไรในเรื่องความเป็นพลเมืองของนักเรียนในชั้นเรียน CIVICS นอกจากนั้นยังช่วยครูค้นหาวิธีการในการสนับสนุนให้นักเรียนในชั้นเรียนพัฒนาความเป็นพลเมืองของตนเองและเครื่องมือสังเกตการณ์นี้ (CIVICS) ช่วยให้องค์กร

ตระหนักถึงความสำคัญของการทำความเข้าใจหลักสูตรที่ต้องถูกปรับใช้ภายในบริบทต่าง ๆ ให้เหมาะสม เพื่อสร้างความเป็นพลเมืองดี รวมทั้งการเพิ่มขึ้นขีดความสามารถของความเป็นพลเมืองของนักเรียนในชั้นเรียน

4. ผลการประเมินรูปแบบการบริหารเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อภิปรายผลได้ดังนี้

4.1 ผลการความเหมาะสมและความเป็นประโยชน์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะว่าผู้วิจัยได้ยกร่างรูปแบบการบริหารเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผ่านการตรวจสอบยืนยันด้วยเทคนิคการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ นำไปทดลองใช้ในสถานการณ์จริง และผลการทดลองใช้พบว่าผู้เข้ารับการพัฒนามีความรู้ความเข้าใจและระดับพฤติกรรมสูงขึ้น ทำให้มีประสิทธิภาพในประเด็นความเหมาะสมและความเป็นประโยชน์ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Srichai (2022) ได้วิจัยเรื่องการพัฒนาแบบการจัดการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขาร่วมกับแนวคิดจิตตปัญญาศึกษา เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะของความเป็นพลเมืองดีสำหรับนักเรียนประกาศนียบัตรวิชาชีพ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้เรียนต่อการจัดการเรียนรู้แบบไตรสิกขาพลัสที่พัฒนาขึ้น มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.2 ผลการประเมินระดับความพึงพอใจต่อรูปแบบการบริหารเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ผู้วิจัยได้นำรูปแบบการบริหารเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ลงสู่การปฏิบัติในสถานการณ์จริง มีการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจก่อนให้ผู้เข้ารับการพัฒนาปฏิบัติตามรูปแบบตามที่กำหนดไว้ในคู่มือทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจและพฤติกรรมเป็นไปในทางที่ดีขึ้นและมีการนิเทศติดตามอย่างต่อเนื่องจึงส่งผลให้ผู้เข้ารับการพัฒนามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ถือว่ามีความพึงพอใจ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Akar Vural et al. (2013) ได้ทำวิจัยการพัฒนาโมเดลการวัดความเป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 โรงเรียนในจังหวัดไอดิน จำนวน 781 คน ผลการวิจัยพบว่า ความเป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียนมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์โดยความเป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียน จำนวน 2 องค์ประกอบ ประกอบด้วย การเคารพกฎระเบียบของโรงเรียนและความพึงพอใจในโรงเรียน ซึ่งการพัฒนาความเป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียนนั้น ควรพัฒนาให้ผู้เรียนมีความเป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียน โดยการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นในชั้นเรียน ทำให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจและยอมรับซึ่งกันและกัน มีน้ำใจช่วยเหลือกันในยามที่มีปัญหา ทำให้ผู้เรียนมีความรักและความผูกพันต่อโรงเรียน ทำให้ผู้เรียนมีการเคารพกฎเกณฑ์ในโรงเรียน มีความพึงพอใจในโรงเรียน ทำให้ผู้เรียนอยู่ร่วมกันในโรงเรียนได้อย่างมีความสุข

สรุป

จากการดำเนินการวิจัย สภาพปัจจุบันโดยรวมอยู่ในระดับมาก สภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ลำดับความต้องการจำเป็น เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 ด้านการมีจิตสาธารณะ ลำดับที่ 2 ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ลำดับที่ 3 ด้านความรับผิดชอบลำดับที่ 4 ด้านความกตัญญู และลำดับที่ 5 ด้านความพอเพียง ตามลำดับตามลำดับ รูปแบบการบริหารเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยสรุปประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการและวัตถุประสงค์ 2) วิธีดำเนินการ ประกอบด้วย 5 หน่วย ดังนี้ หน่วยที่ 1 การมีจิตสาธารณะ หน่วยที่ 2 ความซื่อสัตย์สุจริต หน่วยที่ 3 ความรับผิดชอบ หน่วยที่ 4 ความพอเพียง หน่วยที่ 5 ความกตัญญู 3) กลไกการบริหาร 4) แนว

ทางการประเมิน และ 5) เจื่อนไขความสำเร็จ มีความเป็นไปได้โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด กลุ่มเป้าหมายมีคะแนนประเมินความรู้หลังการเข้าร่วมพัฒนา สูงกว่าคะแนนประเมินความรู้ก่อนการเข้าร่วมพัฒนา ระดับพฤติกรรมหลังการพัฒนาสูงกว่าก่อนการพัฒนา และผลการประเมินรูปแบบการบริหารเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิจัยพบว่า มาตรฐานความเหมาะสมและความเป็นประโยชน์ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และระดับความพึงพอใจ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

จากการศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า ด้านการมีจิตสาธารณะ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด และเมื่อนำมาจัดลำดับความต้องการจำเป็นปรากฏว่ามีความต้องการจำเป็นอยู่อันดับ 1 แสดงให้เห็นว่า ด้านการมีจิตสาธารณะ เป็นกระบวนการที่ทำให้เกิดความยุติธรรมต่อสังคมเพื่อแสดงความเอาใจใส่ต่อสังคมทำให้สังคมน่าอยู่ด้วยความมีน้ำใจช่วยเหลือผู้อื่นโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน ผู้บริหารสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมดังกล่าวเพื่อช่วยสนับสนุนให้ผู้เรียนมีคุณธรรมจริยธรรมอย่างเป็นรูปธรรม ดังนั้น ผู้บริหารการศึกษา ควรมีการกำหนดนโยบายและขับเคลื่อนการบริหารเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านการมีจิตสาธารณะ อย่างเป็นรูปธรรมและมีการกำกับติดตามอย่างต่อเนื่อง

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า การมีจิตสาธารณะ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด และเมื่อนำมาจัดลำดับความต้องการจำเป็นปรากฏว่ามีความต้องการจำเป็นอยู่อันดับ 1 ควรมีการวิจัยในครั้งต่อไปในเชิงลึกเพื่อการบริหารเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านดังกล่าวให้มีการพัฒนาในทางที่ดีขึ้น ในลักษณะการวิจัยและพัฒนา เช่น

2.1 ควรวิจัยเรื่องการพัฒนากลยุทธ์การบริหารเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

2.2 ควรวิจัยเรื่องการพัฒนารูปแบบการบริหารเพื่อเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียนในโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

2.3 ควรวิจัยเรื่องการพัฒนาโปรแกรมการเสริมสร้างจิตสาธารณะของนักเรียนในโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

References

- Akar Vural, R. et al. (2013). The Development of the “Sense of Belonging to School” Scale. *Eurasian Journal of Educational Research*, 53, 215-230.
- Charoenwongsak, K. (2003). *Image of the Future and Desired Characteristics of Thai People*. Bangkok: Office of the National Education Commission.
- Fleming, N. D. (2001). *Teaching and Learning Styles: VARK Strategies*. Christchurch, New Zeland: N.D. Fleming.
- Haseesuk, S. (2022). Model of Teaching Management on the Concept of Understanding, Connecting, Develop for Banmuangkae School under the Buriram Primary Educational Service Area Office 4. *Journal of Social Innovation and Mass Communication Technology*, 5(2), 1-10.
- Jabjit, P. (2016). *Development of Secondary School Management Strategies to Support the Enhancement of Students’ Characteristics for Societal Well-Being*. (Doctoral Dissertation). Chulalongkorn University. Bangkok.
- Keeves P.J. (1988). *Educational Research, Methodology and Measurement: An International Handbook*. Oxford: Pergamon Press.
- Office of Academic Studies and Educational Standards. (2009). *Basic Education Core Curriculum 2008*. Bangkok: Agricultural Cooperatives Association of Thailand.
- Office of the Basic Education Commission. (2019). *Report on the Annual Performance of the Year 2019 of the Office of the Basic Education Commission*. Bangkok: Office of the Basic Education Commission.
- Office of the National Education Commission. (2009). *National Education Plan, Revised Edition (2009-2016)*. Bangkok: Office of the National Education Commission.
- Olson, J.V. (1999). Pi2 Pulsations and Substorm Onsets: A Review. *Journal of Geophysical Research*, 104(A8), 17499-17520.
- Piaget, J. (1997). *Equilibration of Cognitive Structures*. New York: Viking Press.
- Robinson, Z. P. (2015). Are Geography Students Good “Environmental Citizens?” a Comparison between Year of Study and Over Time. *Journal of Geography in Higher Education*, 39 (2), 245-259.
- Siha, W. et al. (2009). Factors Related to Public Consciousness of Undergraduate Students. Mahasarakham University. *Journal of Behavioral Science for Development*, 1(1), 170-171.
- Siladet, C. (2009). *Documents from the Third External Education Quality Assurance Seminar*. Ratchaburi: Muban Chombueng Rajabhat University.
- Srichai, K. (2022). *Developing a Learning Management Model Based on the Principles of the Three Sickkhas Together with the Concept of Contemplative Education to Promote the Characteristics of Good Citizenship for Vocational Certificate Students*. (Doctoral Dissertation). Mahasarakham University. Maha Sarakham.

- Stolte, L. C., Isenbarger, M., & Cohen, A. K. (2016). Measuring Civic Engagement Processes and Youth Civic Empowerment in the Classroom: The CIVVICS Observation Tool. *The Clearing House: A Journal of Educational Strategies*, 87(1), 44-51.
- Suthirat, C. (2009). *80 Innovations in Learning Management That Focus on Students*. Bangkok: Danex Inter Corporation.
- Teachers Council Secretariat Office. (2015). *Professional Standards in Education*. Bangkok: Teachers' Council of Ladprao.
- Thongsuk, K. (2017). *Developing a Program to Enhance Ethical Leadership of School Administrators under the Office of Basic Education Commission*. (Doctoral Dissertation). Mahasarakham University. Maha Sarakham.